

UNITAT TEMÀTICA Nº 5

1. Títol i autoria

María Soler Campillo
Universitat Jaume I de Castelló

Javier Marzal Felici
Universitat Jaume I de Castelló

2. Durada del vídeo

6 minuts i 0 segons.

3. Contingut del vídeo

En primer lloc, s'ofereix una definició del concepte de "dret d'accés", un dret reconegut a la Constitució espanyola de 1978, que fa referència tant a la facilitat d'accés a l'oferta de mitjans existents com al dret dels ciutadans a participar en els mitjans de comunicació. A continuació, s'assenyala com s'inclou el "dret d'accés" a la legislació de creació dels mitjans públics, així com en algunes regulacions regionals. En tercer lloc, s'explica que les entitats que s'ocupen d'assegurar el dret d'accés són els reguladors amb competències sobre el sector audiovisual, és a dir, la CNMC i els consells audiovisuals. Aleshores, l'èmfasi es posa en la necessitat de publicar i difondre la rellevància del "dret d'accés", així com la importància de la pluralitat ideològica que comporta una major diversitat audiovisual. En cinquè lloc, s'explica què són les "oficines d'atenció a l'audiència", les seves característiques i funcions. Finalment, es presenta el cas de la creació del "Consell de la Ciutadania" per part de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació, les seves funcions i composició.

4. Objectius de la Unitat Temàtica

- Comprendre la importància del concepte de "dret d'accés"
- Sabeu com es regula el desenvolupament del dret d'accés
- Comprendre el paper de les "oficines de l'audiència" i la composició i les funcions del "Consell de Ciutadania" de la Corporació Valenciana de Mitjans de comunicació

5. Activitats d'aula

- Discutir la importància del dret d'accés a la nostra democràcia
- Consulta d'articles d'opinió i notícies de premsa sobre el dret d'accés als mitjans de comunicació social
- Consulta d'algunes oficines de l'audiència com ara la Defensora de l'Audiència de RTVE, l'Oficina de l'Audiència d'Andalusia, el Servei per a l'Atenció a l'Audiència de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals o a la bústia de queixes i suggeriments i els informes del Consell de la Ciutadania de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació (À Punt Mèdia).
- Analitza la programació de cadenes de ràdio i televisió, públiques i privades, per a detectar l'existència de pluralitat ideològica i la representació de minories socials

6. Recursos addicionals

Es recomana la consulta de les pàgines web següents:

<https://acicom.org>: Lloc web de l'Associació Ciutadania i Comunicació, l'objectiu principal de la qual és l'impuls d'activitats per al desenvolupament de la participació, de la llibertat i l'empoderament ciutadà.

<https://incom.uab.cat/portacom/es/>; <http://bitly.ws/ALHt>: Lloc web del Portal de Comunicació inCOM de la Universitat Autònoma de Barcelona. A l'adreça web escurçada, es recull un debat amb especialistes i professionals sobre el dret d'accés.

<https://www.rtve.es/rtve-responde/participacion/>: Lloc web per atendre les queixes referides a continguts de RTVE.

<https://www.ccma.cat/atencio/>: Lloc web per atendre comunicacions relacionades amb la programació, les

activitats i els serveis dels canals de ràdio, televisió i mitjans interactius de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

https://consejoaudiovisualdeandalucia.es/conoce_la_oda/: Lloc web de l'Oficina de l'Audiència, dependent del Consell Audiovisual d'Andalusia, que respon a les queixes de la ciutadania sobre els continguts de la programació de ràdio i TV i sobre la publicitat.

<https://www.cvmc.es/es/consejo-ciudadania/>: Lloc web del Consell de la Ciutadania, òrgan assessor en matèria de programació i continguts, que assisteix al Consell Rector i a la Direcció General de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació, entitat pública de què depèn la societat mercantil À Punt Mèdia

7. Referències seleccionades

Aznar Gómez, Hugo; Pérez Gabaldón, Marta; Alonso Romero, Elvira y Edo Ibañez, Aurora (2018). *El derecho de acceso a los medios de comunicación. I Legislación y autorregulación*. Valencia: Tirant Lo Blanch. Disponible en: <http://bitly.ws/ALE8>

Aznar Gómez, Hugo; Pérez Gabaldón, Marta; Alonso Romero, Elvira y Edo Ibañez, Aurora (2018). *El derecho de acceso a los medios de comunicación. II Participación ciudadana y de la sociedad civil*. Valencia: Tirant Lo Blanch. Disponible en: <http://bitly.ws/ALEi>

Boronat Clavijo, B. (2021). Propuesta de modelo de aplicación del derecho al acceso a los medios de comunicación públicos en el marco de la sociedad conectada. *adComunica. Revista Científica de Estrategias, Tendencias e Innovación en Comunicación*, 21, 113-134. <https://doi.org/10.6035/2174-0992.2021.21.7>

Pastor Pérez, Jose Ignacio (2022). Asignatura pendiente: el derecho de acceso a los medios de comunicación en España. En: Ballesteros, Inma (Dir.). *Informe sobre el estado de la cultura en España 2022. El sector audiovisual, hacia un crecimiento sostenible y diverso*. Madrid: Fundación Alternativas. Disponible en: <http://bitly.ws/AGVa>.

Vidal Beltrán, Jose María (2021). *Perspectiva Jurídica sobre el derecho de acceso y la participación ciudadana en las decisiones sobre contenidos y programación de los medios de comunicación públicos*. En: Javier Marzal-Felici, Carlos López-Olano y Maria Soler-Campillo (Eds.), *Participación ciudadana y medios de comunicación públicos 1. Conceptos y teorías* (pp. 25-46). Tirant Lo Blanch. Disponible en: <http://bitly.ws/AEyy>.

8. Fitxa tècnica del vídeo

Direcció de projecte: Javier Marzal Felici i Marta Martín Núñez

Producció: Roberto Arnau

Direcció d'art: Daniel Zomeño

Guió i realització: Maria Soler Campillo i Javier Marzal Felici

Presentadors: Natalia Crespo i Diego Vidales

Direcció de fotografia: Juan Plasencia García

Edició i postproducció: Jordi Montañana

Grafisme i efectes de postproducció: Adam Brenes

Ayudants de postproducció: Almudena Haro, Javier Marín i Leire Azkunaga

Equipos audiovisuales y plató: Laboratori de Ciències de la Comunicació UJI

Revisió lingüística: Servei de Llengües i Terminologia UJI

Banc d'imatges: Dall-e, Artgrid, RTVE, À Punt, TV3, Canal Sur, Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana, Consell Audiovisual de Catalunya, Consejo Audiovisual de Andalucía, Acadèmia Valenciana de la Llengua i Boletín Oficial del Estado

Música: "I Do". BallonPlanet

Amb la col·laboració de: Universitat de València, Universitat Jaume I, Universitat d'Alacant, Universitat Miguel Hernández d'Elx, Universitat Politècnica de València, Universidad Cardenal Herrera-CEU, À Punt Mèdia, CEFIRE Artístic-expressiu de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana

Una producció de: Consell de l'Audiovisual de la Comunitat Valenciana

Amb el suport de la Cátedra RTVE-UJI "Cultura Audiovisual i Alfabetització Mediàtica"